

Таким чином можна підбити підсумки:

1. Генотип особини визначає норму реакції поведінкового акту, а умови навколишнього середовища визначають, якою мірою дана форма поведінки проявить себе (тобто, генотип визначає крайні межі «від і до», в яких може проявитися певна форма поведінки, а умови вирощування і виховання формують рівень прояви даної поведінки в рамках запрограмованих меж реакції);

2. Створення бажаних типів поведінки собак повинно бути засноване, спираючись на поєднання генів та зовнішнього середовища;

3. Ефективною залишається селекція ознак поведінки у великих популяціях;

4. У генетиці поведінки обов'язковим є проведення випробувань племінних виробників на основі точного контролю варіантів поведінки.

Виходячи з вищесказаного, ми можемо зробити висновок, що генетична обумовленість форми поведінки дозволяє проводити селекцію тварин на бажаний тип поведінкових актів.

Література

1. Полищук Ф. И., Трофименко О. Л. Кинология: Учебник для высших учебных заведений. Киев: Ирпень: ВТФ «Перун», 2007. 1000 с.

2. Пикерел Т. Собаки: иллюстрированная энциклопедия / Тамсин Пикерел; [А. Р. Кутдюсовой]. – Москва: Эксмо, 2014. 288 с. : ил. (Подарочные издания. Энциклопедии животных).

3. Сотская М. Н., Московкина Н. Н. Племенное разведение собак. Москва : ООО «Аквариум-Принт», 2004. 304 с.

УДК 636.8.09:616.61-008.6

А. В. Бакало, здобувач вищої освіти СВО «Магістр»

Н. С. Канівець, кандидат ветеринарних наук, доцент

Полтавська державна аграрна академія, м. Полтава

e-mail: anastasia.bakalo2302@gmail.com

ХАРАКТЕРНІ КЛІНІЧНІ СИМПТОМИ У КОТІВ ЗА ХРОНІЧНОЇ НИРКОВОЇ НЕДОСТАТНОСТІ

Постановка проблеми. В сучасних умовах глобальної урбанізації, значно поширились незаразні захворювання серед дрібних тварин. Із них можна виділити хронічну ниркову недостатність (ХНН), яка за даними (James MT, Hemmelgarn BR, Tonelli M. 2010) реєструється у 2,5–11,2 % населення Європи, Азії та Північної Америки. Подібна картина відмічається і в котів, відсоток поширення ХНН у них займає близько 10 (Lulich JP, Osborne CA, O'Brien TD, et al. 1992) [1-3].

Хронічну ниркову недостатність характеризують як синдром, який призводить до втрати функціональності нирок [4]. У тварин розвиток вказаної патології провокують вроджені, або набуті фактори (гострі запальні процеси, що переходять у хронічний перебіг, без належного лікування; ішемія нирок, нефротоксини тощо). Синдром хронічної недостатності є основною причиною захворюваності та загибелі у котів, тому в сучасних умовах значна кількість фахівців звертає увагу на фактори, що провокують захворювання [5].

Мета досліджень – визначення характерних клінічних симптомів хронічної ниркової недостатності у котів.

Матеріал і методи досліджень. Робота виконувалась на базі клініки ветеринарної медицини «Пёс и кот», м. Харків у період 2018–2019 років.

Для дослідження використовували показники клінічно здорових котів (n=10) і показники хворих котів за ХНН (n=10), які надходили в клініку для надання лікарської допомоги. Тваринам здійснювали клінічні дослідження (огляд, пальпація, перкусія, аускультация, термометрія).

У тварин визначали загальний стан, стан шерстяного покриву, еластичність шкіри,

колір слизових оболонок, запах від тварини, активність та довільні рухи тварин тощо.

Хворим котам здійснювали вимірювання загальної температури тіла. Проводили пальпацію нирок на визначення їх форми, розміру, болючості, або наявності горбкуватості.

Результати дослідження. Характерними ознаками захворювання на ранніх стадіях ХНН були у більшості котів (80 %) гіпорекесія, полідипсія та поліурія, блідість слизових оболонок і атаксія. У 30 % реєструвалось блювання та пошкодження слизової оболонки ясен (кровоточивість).

На середній стадії захворювання (II-III) окрім зазначених симптомів з'являлась болючість нирок за пальпації, пригнічення загального стану тощо.

На останній IV стадії, яку діагностували у двох котів (20 %), поряд із загальним пригніченням, порушенням координації рухів, анемічністю, відмічали судоми, що ймовірно вказує на розвиток токсичної полінейропатії.

Характерні симптоми за ХНН у котів наведені на рисунку.

Поряд із перерахованими ознаками у тварин за тяжкого перебігу ХНН змінювалась еластичність та пружність шкіри, що можливе за зневоднення клітин рідиною та накопичення токсинів. Розгладження складки шкіри проходило за 3–5 секунд, порівняно із 1 секундою в нормі. Шкіра у хворих котів була сухою, що підтверджувалось наявністю лупи. Шерсть у таких тварин втрачала блиск, набувала вигляду «брудності», масності та кошлатилась. Це пояснюється поганим самопочуттям тварини, яка перестає за собою доглядати, і це звичайно відображається на якості зовнішнього вигляді в цілому.

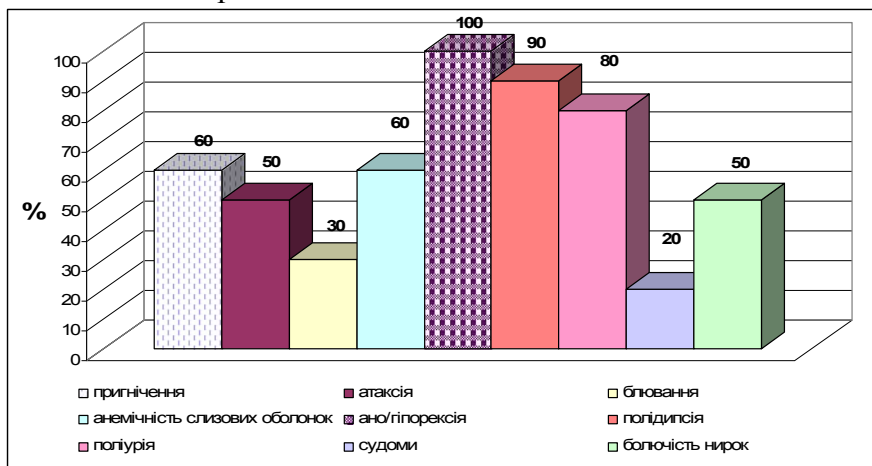

Рис. Характерні клінічні симптоми за хронічної ниркової недостатності у котів, n=10

У хворих (n=4) котів за ХНН реєстрували неприємний запах з ротової порожнини, що провокував утворений на зубах камінь. За даними спеціальної літератури [4] зубний камінь у тварин може бути однією із опосередкованих ознак патології нирок. Неприємний – амоніачний – запах, схожий на запах застоюної сечі, відчували на лише із ротової порожнини, а й від шкіри та шерсті. Адже за порушення роботи нирок із організму в повному об'ємі не виводиться аміак.

Висновки. За ХНН у котів реєструють пригнічення загального стану, полідипсію та поліурію, анемічність слизових оболонок, атаксію, блювання, неприємний запах від тварини і з ротової порожнини, болючість за пальпації нирок, сухість шкіри.

Література

1. Pimenta M. M., Reche-Junior A., Freitas M. F., Wang L. Поширеність нефролітіазу та уретеролітіазу у кішок з хронічні захворювання нирок, представлені у ветеринарній лікарні Сан-Поль. НЕФРОЛІТІЗ I. *JFMS* 2013. № 15. Р. 823.
2. Bartges J. W. Хронічні захворювання нирок у собак і котів. *Vet Clin North Am Small Anim Practice*. 2012. № 42. С. 669–692.
3. Greene J. P., Lefebvre S. L., Wang M., Yang M., Lund E. M., Polzin D. J. Фактори ризику, пов'язані з розвитком хронічних захворювань нирок у котів, оцінених у

ветеринарних лікарнях первинної медичної допомоги. *J Am Vet Med Assoc.* 2014. № 244. С. 320–327.

4. Candler E. A., Gaskell C. J., Gaskell R. M. Feline medicine and therapeutics. *Blackwell Science*, 1994. P. 118–121.

5. Браун С. А. Оценка хронической болезни почек: поэтапный подход. *Compend Educ Pract Vet.* 1999. № 21. С. 752–763.

УДК: 636.72.09:616-056.7:616.71-018.3

А. С. Баклицька*, здобувач вищої освіти СВО «Магістр»

Полтавська державна аграрна академія, м. Полтава

e-mail: evelinemoonwhite@gmail.com

ГЕНЕТИЧНА СХИЛЬНІСТЬ АЛЯСКИНСЬКИХ МАЛАМУТІВ ДО ХОНДРОДИСПЛАЗІЇ

Хондродисплазія є генетичним відхиленням в аляскинського маламуту, яке проявляється у цуценят, які народжуються з деформаціями, що виражаються в ненормальній формі і довжині їх кінцівок. Хондродисплазія представлена у дорослих носіях як аутосомний або простий рецесивний ген. Таким чином, обоє батьків повинні бути носіями цього гена для отримання хворого цуценяти [2].

Аляскинський маламут – це потужна, витривала собака, що уособлює собою витривалість і силу. Він є однією з найстаріших порід собак, чий оригінальний вигляд не був істотно змінений. Цей розумний пес потребує роботи і в послідовному вихованні, щоб не стати важкокерованою твариною [1].

Хондродисплазія – спадкове захворювання, пов'язане з порушенням утворення хрящової тканини. Зазвичай виникає через вроджене порушення метаболізму мукополісахаридів і проявляється неповним розвитком ядер окостеніння в епіфізах, розширенням і укороченням метафізів і сплюсненням тіл хребців. Для даного захворювання характерна рання зупинка хондрогенезу у кістках, особливо у фізарних зонах променевої і ліктьової кісток [2].

Протягом багатьох років заводчики Аляскинських маламутів як у США, так і в Канаді іноді стикалися з потомством, в яких з'являлися деформовані собаки або «цуценята-карлики», які народжувалися від собак, які не мали будь-яких фізичних відхилень у своєму зовнішньому вигляді. Так було до початку 1970 років, коли було доведено, що такі цуценята є проявом генетичного відхилення. Спочатку собаки, уражені хондродисплазією, були відомі як «карлики» у зв'язку з їх маленьким (в більшості випадків) розміром. Цей термін дав підставу для великої плутанини: ветеринари асоціювали його з карликовістю, виявленої в герефордської породи корів, у той час як власники маламутів асоціювали його з будь-яким маламутом маленького розміру. Оскільки жоден з цих поглядів не був правильним, інший термін — хондродисплазія (що означає «патологія хряща») була прийнята для позначення даного порушення і введено як значення цієї хвороби [4]. Хондродисплазія у маламутів була спочатку діагностована як форма рахіту. Після більш уважного дослідження різними ветеринарними школами було виявлено, що цей діагноз некоректний. Хоча до кінця не з'ясовано, що саме викликає дане відхилення, було доведено, його генетичну схильність або наслідуваність. Точно відомо, що батько і мати потомства повинні обидва носити цей ген для того щоб народити хворого цуценя. У дуже ранньому віці (до шести тижнів), деформацію дуже часто важко, якщо взагалі можливо, виявити без рентгена.

* Науковий керівник – кандидат ветеринарних наук Т. П. Локес-Крупка